

Prof. dr hab. inż. Adam J. Lipiński
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Wydział Nauk Technicznych
Katedra Maszyn Roboczych i Metodologii Badań

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
mgr inż. Waldemara Świechowskiego
pt. „**WPŁYW TECHNIKI OPRYSKIWANIA WYBRANYCH GATUNKÓW WARZYW NA
SKUTECZNOŚĆ OCHRONY PRZED CHOROBAМИ**”.

Wstęp

Podstawą opracowana niniejszej recenzji było pismo Zastępcy Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach, z dnia 4 listopada 2024 r.

Z wzmiankowanego pisma wynika, że Rada Naukowa Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach, wyznaczyła mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr inż. Waldemara Świechowskiego.

W recenzji uwzględniono ustawowe kryteria i wymogi stawiane pracom doktorskim, wynikające z Ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595; z późn. zm.) oraz z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

Recenzja niniejsza ma charakter odpowiedzi na pytania zazwyczaj stawiane przy okazji oceny rozpraw doktorskich.

1. Jaki jest problem naukowy rozprawy i czy został trafnie i jasno sformułowany?

Autor pracy przyjął trzy **hipotezy badawcze**:

- H1:** *Stosowane w uprawie cebuli, marchwi i kapuście techniki opryskiwania oparte na standardowej belce polowej charakteryzują się niewystarczającym poziomem naniesienia i dystrybucją cieczy użytkowej w roślinach, co może być przyczyną niższej skuteczności biologicznej zabiegów ochrony roślin,*
- H2:** *Rzędowy system DROPLEG może zwiększyć naniesienie cieczy użytkowej w łanie opryskiwanych roślin w porównaniu z technikami opartymi na standardowej belce polowej,*
- H3:** *Większa dawka cieczy użytkowej zwiększa poziom i równomierność naniesienia cieczy użytkowej, co przekłada się na większą skuteczność biologiczną zabiegów ochrony w uprawie warzyw.*

Następnie Autor zdefiniował główny cel pracy jako określenie wpływu czterech technik opryskiwania warzyw na skuteczność biologiczną zabiegu i naniesienie cieczy użytkowej w rzędowych uprawach warzyw.

Określony cel pracy Autor doprecyzował dwoma zadaniami badawczymi. W kontekście zarówno celu głównego, jak i zadań badawczych nie mam uwag. Autor wyraźnie wskazuje intencje swoich badań, którymi następnie zajmuje się w ramach prac, których efektem jest niniejsza praca doktorska.

Nie zgłaszam zastrzeżeń do hipotez badawczych. W kontekście powyższego stwierdzam, że podjęty problem badawczy został sformułowany prawidłowo i może stanowić przedmiot rozprawy doktorskiej.

2. Zawartość rozprawy, wraz z uwagami krytycznymi i dyskusyjnymi

Rozprawa doktorska zaczyna się **wstępem**. Autor zwięźle uzasadnia podjęcie tematu rozprawy, uwzględniając czynniki ekonomiczne, ekologiczne, jak i unormowania prawne dotyczące stosowania środków ochrony roślin.

W tym miejscu należy podkreślić fakt, że badania dotyczące problemów oprysku roślin, w każdym aspekcie należy uznać za temat ważny i aktualny, który to fakt odzwierciedlony jest szeroką jego obecnością w polskiej i światowej literaturze naukowej. Oceniana rozprawa wpisuje się w ten trend, jednocześnie poruszając obszary stosunkowo mało zbadane, dzięki czemu nie zaistniał tu problem braku elementu nowości lub rozwiązywania sztucznie stworzonego problemu.

Drugi, obszerniejszy rozdział, zawiera przegląd literatury.

W pierwszym podrozdziale Autor zwięźle pisze o uprawie cebuli, marchwi i kapusty głowiastej, nie pomijając faktów historycznych związanych z uprawą tych warzyw.

Następnie opisano techniki ochrony cebuli, marchwi i kapusty głowiastej przed chorobami. Autor opisuje tradycyjne techniki oprysku, tj. stosowanie opryskiwaczy ze standardową belką polową, stosowanie opryskiwaczy rzędowych oraz opryskiwaczy z pomocniczym strumieniem powietrza (PSP).

W kolejnym podrozdziale Autor pisze o wpływie dawki cieczy, retencji i wielkości kropli na skuteczność zabiegów ochrony. Temat został opisany dobrze, całościowo i wieloaspektowo.

W ostatniej części przeglądu literatury, istotnej z punktu widzenia tematu rozprawy, poruszony został temat pomiaru naniesienia substancji (powinno być naniesienia cieczy użytkowej). Szczegółowo opisano ilościową metodę oceny naniesienia cieczy użytkowej, natomiast o metodzie jakościowej tylko napomknęto, uznając, że jest to metoda niedokładna i kłopotliwa w użyciu. Według mojej oceny, metoda jakościowa oceny opryskiwania jest z powodzeniem stosowana w praktyce i od wielu lat jest obecna w literaturze tego zagadnienia.

Opis jest zasadniczo poprawny, ale w kilku miejscach zabrakło pogłębionej analizy źródeł, zwłaszcza tych najnowszych.

Podsumowując, analiza źródeł została wykonana dobrze, prawidłowo lokując zaplanowane badania na tle literatury naukowej. Brakowało tu jednak odniesienia do opracowań naukowych z ostatnich lat.

W krótkim **trzecim** rozdziale Autor przedstawił cel badań. Aspekty te zostały ocenione wcześniej, w pierwszym punkcie niniejszej recenzji.

Rozdział **czwarty** rozprawy prezentuje materiał i metody.

Brakuje podrozdziału 4.1. (przyпускаjąc, że wystąpiła pomyłka w numeracji).

W pierwszym podrozdziale przedstawiono szczegółowo lokalizację i czas badań, układ badań a także parametry pracy opryskiwacza: z konwencjonalną belką połową (z różnymi rozpylaczami) oraz z tzw. rzędownym systemem DROPLEG.

Zawarte w kolejnym podrozdziale opisy dotyczą doświadczenia I, którego celem była techniczna ocena naniesienia cieczy użytkowej w dwóch strefach roślin (górną i dolną). **Opisy są wyczerpujące, dobrze zilustrowane i nie pozostawiające wątpliwości co do zastosowanych metod oraz właściwie uzasadniające ich stosowanie. Powyższe stwierdzenie dotyczy pobierania próbek naniesienia cieczy użytkowej i ich analizy.**

Zawarte w podrozdziale 4.3 opisy dotyczą doświadczenia II, którego celem było określenie wpływu technik opryskiwania i stosowanych dawek na skuteczność biologiczną zabiegów z użyciem środków ochrony roślin. Doświadczenie II przeprowadzono analogicznie jak doświadczenie I (na tych samych plantacjach warzyw i przy takim samym układzie kombinacji technik opryskiwania i dawek cieczy użytkowej).

Opisano także oceny zdrowotności warzyw. W tym celu określono stopień ich porażenia przez patogeny: mączniak rzekomy - dla cebuli, alternarioza naci - dla marchwi i czerni krzyżowych - dla kapusty głowiastej. Skuteczność biologicznej ochrony warzyw oceniono w ośmiu stopniowej skali.

Podsumowując rozdział czwarty należy stwierdzić, że został on dobrze opisany. Niepotrzebnie jednak Autor pracy w spisie treści, jak i w tym rozdziale, używa pojęcia „ciecz opryskowa”, zamiast „ciecz użytkowa”. Ponadto podrozdział 2.4 ma brzmienie „Pomiar naniesienia substancji”, a w treści Autor używa prawidłowego określenia „ciecz użytkowa”.

Wyniki badań eksperymentalnych (wraz z ich analizą) zawarto w kluczowym, najdłuższym rozdziale - **piątym**. Wykonane badania są spójne z planem prac z rozdziału czwartego i co najważniejsze - pozwalają na realizację celów rozprawy i weryfikację obu hipotez badawczych.

Otrzymane wyniki przedstawiono w formie graficznej na wykresach, których wygląd i opis są identyczny dla każdej rośliny. W mojej ocenie uchybieniem w tym podrozdziale są zbyt obszerne podpisy pod rysunkami. W podpisach rysunków są treści, które mogły być wyjaśnieniem (komentarzem) do tych rysunków (wykresów),

W podrozdziale 5.1.1. Autor zajął się eksperymentem (doświadczenie I), które dotyczyło technicznej jakości zabiegów w uprawie cebuli.

Z danych przedstawionych na załączonych wykresach wynika, że wielkości naniesienia cieczy użytkowej w uprawie cebuli są różnicowane w poszczególnych latach. Wynika to, jak zauważył Autor, ze zmiennych warunków atmosferycznych, które odnotowano w czasie prowadzonych doświadczeń.

a) W eksperymencie zrealizowanym **w lipcu 2014 r.** największe całkowite naniesienie cieczy użytkowej uzyskano, stosując opryski szczypioru cebuli opryskiwaczem

z tradycyjną belką polową, dla dawki 200 l ha⁻¹ i stosując rozpylacze grubokropliste IDK-02 oraz rozpylacze drobnokropliste LU-02. Dla dawki 400 l ha⁻¹ największe całkowite naniesienie cieczy użytkowej uzyskano stosując rozpylacze średnikropliste IDKT-04.

Cechą charakterystyczną w tym roku doświadczeń było to, że dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia, naniesienie cieczy użytkowej w strefie górnej było ponad dwukrotnie większe, aniżeli w strefie dolnej szczypioru cebuli.

b) Kolejny eksperyment zrealizowano **w lipcu 2016 r.** Największe naniesienie całkowite cieczy użytkowej uzyskano stosując opryski szczypioru cebuli opryskiwaczem z rzędownym systemem DROPLEG, dla dawki 200 l ha⁻¹, a zwiększając dawkę cieczy użytkowej do 400 l ha⁻¹, uzyskano zmniejszenie naniesienia całkowitego cieczy użytkowej o blisko 40% dla kombinacji z rozpylaczami drobnokroplistymi LU-02, rozpylaczami grubokroplistymi IDK-02 i systemem DROPLEG.

Cechą charakterystyczną w tym roku doświadczeń było to, że dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia (stosowanych technik opryskiwania i stosowanych dawek cieczy użytkowej), wielkości naniesienia cieczy użytkowej było zauważalnie większe w porównaniu z wielkościami naniesienia cieczy użytkowej uzyskanymi w 2014 r.

c) Trzeci eksperyment zrealizowano **w lipcu 2017 r.** Uzyskano największe całkowite naniesienie cieczy użytkowej (i w górnej strefie szczypioru cebuli), stosując opryski szczypioru cebuli opryskiwaczem z tradycyjną belką polową, dla dawki 200 l ha⁻¹ i stosując rozpylacze drobnokropliste LU-02, rozpylacze grubokropliste IDK-02 oraz rozpylacze dwustrumieniowe IDKT-02., a wielkość naniesienia całkowitego cieczy użytkowej tymi rozpylaczami była istotnie większa, aniżeli naniesienie cieczy użytkowej systemem DROPLEG.

Cechą charakterystyczną doświadczenia nad wpływem technik opryskiwania i dawek cieczy użytkowej w uprawie cebuli na wielkości naniesienia cieczy użytkowej na roślinę było to, że podwojenie dawki cieczy użytkowej z 200 na 400 l ha⁻¹, nie zwiększyło wielkości naniesienia cieczy użytkowej na roślinę. Powyższa uwaga dotyczy wielkości naniesienia całkowitego cieczy użytkowej, jak i wielkości naniesienia w poszczególnych strefach (dolnej, górnej) szczypioru cebuli, **niezależnie od roku prowadzonych badań.**

W podrozdziale 5.1.2. Autor zajął się eksperymentem (c.d. doświadczenia I), które dotyczyło technicznej jakości zabiegów w uprawie marchwi. W 2014 roku zrealizowano dwie oceny: w fazie zwierania rzędów marchwi (w lipcu) oraz w fazie zwartych rzędów (we wrześniu). Trzecią ocenę zrealizowano w sierpniu 2016 r. (w fazie zwartych rzędów).

a) Pierwszy eksperyment zrealizowano **w lipcu 2014 r.** Największe całkowite naniesienie cieczy użytkowej uzyskano, stosując opryski marchwi opryskiwaczem z tradycyjną belką polową, dla dawki 200 l ha⁻¹ i stosując rozpylacze drobnokropliste LU-02. Dla dawki 400 l ha⁻¹ największe całkowite naniesienie cieczy użytkowej uzyskano stosując rozpylacze drobnokropliste LU-04.

Cechą charakterystyczną w tym roku doświadczeń było to, że dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia, naniesienie cieczy użytkowej w strefie górnej marchwi było 10÷18 razy większe, aniżeli w strefie dolnej marchwi, jeśli oprysk był wykonywany opryskiwaczem z tradycyjną belką polową.

Jeśli oprysk był wykonywany opryskiwaczem z systemem DROPLEG, naniesienie cieczy użytkowej w warstwie górnej marchwi było tylko 2,5÷2,8 razy większe od wielkości naniesienia cieczy użytkowej w warstwie dolnej marchwi.

b) W doświadczeniu przeprowadzonym **we wrześniu 2014 r.**, wartości całkowitego naniesienia cieczy użytkowej i w warstwie górnej naci marchwi były wyrównane i istotnie większe, jeśli opryski marchwi wykonywano opryskiwaczem z tradycyjną belką polową (dla wszystkich typów zamontowanych rozpylaczy, dla dawki 200 l ha^{-1}), od wielkości naniesienia uzyskanych przy opryskach z zastosowaniem systemu DROPLEG.

Cechą charakterystyczną w tym roku doświadczeń również to, że dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia, naniesienie cieczy użytkowej w strefie górnej naci marchwi było $5,5+6,4$ razy większe, aniżeli w strefie dolnej naci marchwi, jeśli oprysk był wykonywany opryskiwaczem z tradycyjną belką polową.

Jeśli oprysk wykonywano opryskiwaczem z systemem DROPLEG, naniesienie cieczy użytkowej w warstwie górnej naci marchwi było większe: $3,4$ razy (dla dawki 200 l ha^{-1}) i $2,5$ razy (dla dawki 400 l ha^{-1}), od wielkości naniesienia cieczy użytkowej w warstwie dolnej naci marchwi.

c) Wyniki doświadczenia przeprowadzonego w sierpniu 2016 r. wskazują, że wielkości całkowitego naniesienia cieczy użytkowej i w obu strefach (górnej i dolnej), stosując opryski naci marchwi opryskiwaczem z tradycyjną belką polową, są wyrównane dla obu dawek cieczy użytkowej i były one większe, w porównaniu z opryskami, kiedy zastosowany był system DROPLEG.

Cechą charakterystyczną w tym roku doświadczeń było to, że dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia, naniesienie cieczy użytkowej w strefie górnej naci marchwi było ponad 10 razy większe, aniżeli w strefie dolnej marchwi, jeśli oprysk był wykonywany opryskiwaczem z tradycyjną belką polową.

Jeśli oprysk był wykonywany opryskiwaczem z systemem DROPLEG, naniesienie cieczy użytkowej w warstwie górnej marchwi było $3,5$ razy większe (dla dawki 200 l ha^{-1}) i $4,6$ razy większe (dla dawki 400 l ha^{-1}) od wielkości naniesienia cieczy użytkowej w warstwie dolnej marchwi.

W podrozdziale 5.1.3. Autor zajął się eksperymentem (c.d. doświadczenia I), które dotyczyło technicznej jakości zabiegów w uprawie kapusty głowiastej.

W 2014 roku zrealizowano dwie oceny: w fazie zawiązywania główek kapusty głowiastej (w lipcu) oraz w fazie pełnej dojrzałości (w październiku). Trzecią ocenę w fazie pełnej dojrzałości kapusty zrealizowano we wrześniu 2016 r. Naniesienia cieczy użytkowej podczas oprysków kapusty sprawdzano na trzech poziomach określanych jako: liście leżące, liście boczne oraz liście przy główce.

a) Z danych przedstawionych na wykresie dotyczącym pierwszego eksperymentu, jak również z dołączonego opisu wynika, że średnie wielkości naniesienia cieczy użytkowej, dla dawki wynoszącej 200 l ha^{-1} , w uprawie kapusty (w fazie zawiązywania główek) są bardzo zróżnicowane. Wynika to, jak zauważył Autor, ze zmiennych warunków atmosferycznych: temperatura, wilgotność, prędkość wiatru, które były odnotowane w czasie prowadzonych doświadczeń.

Cechą charakterystyczną w tym doświadczeniu było również to, że dla wszystkich kombinacji stosowanych technik opryskiwania, dla dawki cieczy użytkowej wynoszącej 400 l ha^{-1} , średnie wielkości naniesienia cieczy użytkowej były porównywalne.

b) Drugi eksperyment w uprawie kapusty (w fazie pełnej dojrzałości) przeprowadzono w październiku 2014 r. Dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia

uzyskano duże różnice w naniesieniu cieczy użytkowej w strefie dolnej (liście leżące) i strefie górnej (liście przy główce).

- c) Trzeci eksperyment w uprawie kapusty, w fazie pełnej dojrzałości, przeprowadzono we wrześniu 2016 r. Dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia uzyskano również duże różnice w naniesieniu cieczy użytkowej w strefie dolnej (liście leżące) i strefie górnej (liście przy główce).

Cechą charakterystyczną w tym doświadczeniu było to, że podwojenie dawki cieczy użytkowej nie skutkowało zwiększeniem naniesienia dla wszystkich kombinacji prowadzonego doświadczenia, średnie wielkości naniesienia cieczy użytkowej były porównywalne.

Reasumując należy stwierdzić, że analiza wykresów dotyczących wielkości naniesienia cieczy użytkowej w zależności od zastosowanych dawek cieczy użytkowej i zamontowanych rozpylaczy wskazuje, że nie uzyskano oczywistych zależności. Zależności tego typu były by niezwykle przydatne w praktyce polowej.

W podrozdziale 5.2. Autor zajął się eksperymentem (doświadczenie II), które dotyczyło skuteczności biologicznej zabiegów ochrony w uprawie cebuli (pkt. 5.2.1.), marchwi (pkt. 5.2.2.) i kapusty (pkt. 5.2.3.).

- a) W uprawie **cebuli** wykonano trzy oceny skuteczności biologicznej zabiegów: w 2014 r., w 2016 r. i w 2017 r. We wszystkich tych ocenach stwierdzono, że najmniejsze porażenie cebuli odnotowano dla kombinacji, w których stosowano dawkę 200 l ha⁻¹. Należy dodać, że porażenie cebuli mączniakiem, jakie odnotowano w badaniach kontrolnych było niewielkie i wynosiło tylko od 4,2 do 10,3%.

- b) W uprawie **marchwi** wykonano trzy oceny skuteczności biologicznej zabiegów: w 2014 r., w 2016 r. i w 2017 r.

W dwóch pierwszych ocenach, kiedy odnotowano małe porażenie alternariozą marchwi (7 i 10,3%), poziom skuteczności ochrony był jednakowy, niezależnie od zastosowanej dawki i techniki opryskiwania. W trzecim przypadku (w 2017 r.) odnotowano w badaniach kontrolnych porażenie alternariozą aż 65,5%. W tym przypadku skuteczniejszą ochronę uzyskano dla dawki cieczy użytkowej 400 l ha⁻¹, a wartości średnie porażenia marchwi alternariozą zawierały się w przedziale od 22,9 do 26,1%.

Dla dawki 200 l ha⁻¹, wartości te zawierały się w przedziale od 29,9 do 34,3% i były o około 50% mniejsze od wartości uzyskanych w badaniach kontrolnych.

- c) W uprawie **kapusty głowiastej** wykonano dwie oceny skuteczności biologicznej zabiegów: w 2014 r. i w 2016 r. W obu ocenach stwierdzono, że porażenie kapusty czernią krzyżowych było statystycznie takie same, niezależnie od zastosowanej dawki cieczy użytkowej oraz technik opryskiwania i wynosiło odpowiednio: 7,9 oraz 6,5%.

Rozdział szósty zawiera dyskusję wyników.

Umieszczenie w tym rozdziale podrozdziału „*Metody pomiarowe*” (Podrozdział 6.1.), uważam za dyskusyjne. W moim przekonaniu lepszym rozwiązaniem byłoby umieszczenie tego podrozdziału w rozdziale 4 „*Materiał i metody*”.

Brzmienie tytułu podrozdziału 6.2. „*Dawka cieczy*” nie odzwierciedla jego zawartości merytorycznej. W tym podrozdziale Autor poprawnie analizuje, w nawiązaniu do przedmiotowej literatury, wpływ dawki na wielkości naniesienia cieczy użytkowej w poszczególnych strefach badanych warzyw.

Brzmienia kolejnego podrozdziału też nie jest to do końca jednoznaczne. W tym podrozdziale Autor poprawnie przeprowadził analizę wpływu techniki opryskiwania (rodzaju rozpylaczy, a tym samym i wielkości kropeł), na wartości naniesienia rozpylanej cieczy użytkowej na badane warzywa.

W kolejnym podrozdziale Autor w sposób dość zwięzły przedstawił skuteczność biologiczną zabiegów ochrony w uprawie cebuli, marchwi i kapusty.

Reasumując, nie mam uwag merytorycznych co do treści zawartych w tym rozdziale. Analiza została wykonana prawidłowo. Autor odnosi otrzymane wyniki do opublikowanych w literaturze tematu. Analiza jest obiektywna, a dyskusja niezbędna w rozprawie doktorskiej została wykonana poprawnie.

Rozdział **siódmy** zawiera osiem jasno napisanych wniosków wynikających z analizy wyników, odnoszących się też do hipotez rozprawy.

Rozdział **ósmym** zawiera streszczenie pracy w języku polskim, zaś rozdział **dziewiąty** streszczenie w języku angielskim.

Streszczenie napisano prawidłowo, ale mam uwagę: jest nieścisłość pomiędzy zawartością pracy (pkt. 5.1.3.), a streszczeniem w odniesieniu do terminu wykonywania oprysków w uprawie kapusty. W treści pracy napisano, że w 2014 r. opryski kapusty wykonywano w fazie „zawijywania główek”, natomiast w streszczeniu jest informacja o opryskach wykonywanych „na krótko przed zbiorem”.

W rozdziale **dziesiątym** umieszczono literaturę.

Bibliografia ocenianej pracy doktorskiej obejmuje 81 pozycji, a cytowane pozycje obejmują zarówno literaturę polską, jak i zagraniczną. Wskazuje to na rzetelność wiedzy Autora w zakresie, którego rozprawa dotyczy.

Wskazuje na to także przegląd literatury dokonany w rozdziale drugim (charakter przeglądu literatury mają też fragmenty rozdziału piątego), jak też dyskusja uzyskanych wyników z wynikami publikowanymi w literaturze tematu.

3. Na czym polega oryginalny dorobek oraz jakie jest jego znaczenie poznawcze lub praktyczne?

Autor rozprawy doktorskiej zaprojektował i wykonał szereg eksperymentów praktycznych. Analiza uzyskanych wyników ma duże znaczenie poznawcze, mają one też potencjał w kontekście przyszłego przełożenia na praktykę oprysków polowych.

Ważnym elementem dorobku oryginalnego jest także opracowanie metodologii oceny charakterystyki opryskowej roślin, szczególnie w połączeniu z wynikami eksperymentów wskazujących na ewentualną przydatność w praktyce planowania zabiegów oprysku.

Autor cytuje pięć powiązanych z tematem rozprawy publikacji, których jest współautorem, w tym dwie, w których jest pierwszym autorem. Publikowanie przed doktoratem prac naukowych dowodzi przygotowania Doktoranta do przyszłej samodzielnej pracy naukowej.

4. Czy rozprawa napisana jest poprawnie językowo i stylistycznie?

Szata graficzna rozprawy jest przejrzysta, a jej układ jednolity, poprawny i układający się w jasny wywód.

Jako potknięcie w składzie traktuję rozpoczęcie rozdziałów pracy nie od nowej strony. Ponadto przyjęte jest, że rysunki oraz podpisy pod nimi, powinny być umieszczone na tej samej stronie. Powyższe dotyczy też załączonych w pracy tabel.

Praca jest napisana właściwie, poprawnie językowo. Niewielka liczba błędów stylistycznych i edytorskich nie ma wpływu na całościowy – dobry odbiór pracy i nie ma sensu ich tu przytaczanie.

5. Podsumowanie

Rozprawę zaliczam do kategorii spełniającej wymagania stawiane rozprawom doktorskim. Kandydat do stopnia doktora zrealizował postawione sobie cele, a uzyskane wyniki mają wartość poznawczą i mogą być wykorzystane w praktyce polowej.

Wykonana została duża liczba zaplanowanych i zrealizowanych badań eksperymentalnych, których wyniki zostały poprawnie przeanalizowane, a na podstawie tejże analizy wykonano poprawne wnioskowanie.

Rozprawa stanowi zatem dowód na przygotowanie jej Autora do samodzielnego formułowania i rozwiązywania problemów naukowych oraz na jego kompetencje w zakresie samodzielnej pracy naukowej.

Uwzględniając powyższe zwracam się do Rady Naukowej Instytutu Ogrodnictwa - Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach z wnioskiem o dopuszczenie Pana mgr. Waldemara Świechowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Olsztyn, 2024-11-18

